

ФИЛОЗОФИЈА

Испитна питања за III разред

Уџбеник: С.Спасић, В.Сантини и С. Николић, *Филозофија за трећи разред гимназије, "Klett"*,

2020.

I Предмет логике

1. Предмет логике (исправност и истинитост мишљења, логички принципи)
2. Постанак, развој и подела логике

II Проблеми сазнања

3. Извори и врсте сазнања
4. Могућности сазнања и критеријуми за прихватање сазнања

III Однос мишљења и језика

5. Однос мишљења и језика

IV Појам и методе ближег одређивања појма

6. Шта је појам? (обим и садржај појма, појам и термин)
7. Врсте појмова
8. Односи међу појмовима
9. Дефиниција – структура дефиниције, врсте и методе дефинисања
10. Правила дефинисања
11. Деоба и класификација појмова

V Суд

12. Суд и подела судова по структури
13. Подела категоричких судова по квантитету, квалитету и модалитету
14. Везници сложених судова (семантика и синтакса исказне логике)
15. Односи међу судовима – логички квадрат

VI Закључивање

16. Традиционална и савремена подела закључивања
17. Облици непосредног закључивања (по опозицији, конверзији, обверзији и контрапозицији)
18. Индуктивно закључивање и врсте индукције
19. Категорички силогизам – елементи категоричког силогизма, фигуре и модуси

20. Правила категоричког силогизма
21. Форме мешовитог силогизма
22. Логичке грешке у закључивању (формалне)

VII Примена логике

23. Доказивање и оповргавање (структура доказа, доказ и закључак)
24. Грешке у доказивању (аргументацији)
25. Научне чињенице и методе емпиријског утврђивања чињеница
26. Појам научне хипотезе и врсте хипотеза
27. Постављање и проверавање хипотеза (формални услови за хипотезе)
28. Структура и врсте научног објашњења
29. Научни закони, теорије и системи

VIII Логика као филозофска дисциплина

30. Однос логике, филозофије и науке

ФИЛОЗОФИЈА

Испитна питања за IV разред

Уџбеник: М. Савић, В. Н. Цветковић, Н. Цекић, *Филозофија за IV разред гимназије и стручних школа*, Завод за уџбенике, Београд, 2021.

I Одређење филозофије

1. Појам и порекло филозофије
2. Однос филозофије према миту, религији, науци и уметности
3. Филозофске дисциплине, правци и становишта

II Античка филозофија

4. Проблем почела (архе)– Јоњани
5. Хераклит из Ефеса
6. Учење Питагоре и питагорејаца
7. Парменид и Зенон – кретање и мноштво
8. Атомизам Леукипа и Демокрита
9. Анаксагора и Емпедокле
10. Софисти – врлина и знање
11. Сократ – знање и врлина
12. Платонова теорија идеја
13. Платонова идеална држава и историјски облици државе
14. Аристотелово учење о супстанцији и четири узрока
15. Аристотел – етика и политика
16. Епикурејство – физика и етика
17. Стоицизам – филозофија судбине
18. Плотин – еманирајуће једно

III Средњовековна филозофија

19. Рани хришћански теолози (Кападокијци и Аурелије Августин)
20. Схоластика – Тома Аквински
21. Проблем универзалија и аргументи за Божије постојање

IV Филозофија новог доба

22. Филозофија ренесансе
23. Френсис Бекон – проблем методе и критика идола
24. Рене Декарт – проблем методе (сазнајни проблем)
25. Рене Декарт – учење о супстанцији

26. Барух де Спиноза – супстанција, атрибути и модуси
27. Готфрид Вилхелм Лајбниц – учење о монадама
28. Џон Лок – подела идеја и критика теорије урођених идеја
29. Хјумов скептицизам
30. Политичка филозофија – Макијавели, Хобс, Лок и Русо
31. Утилитаризам – Џ. Бентам и Џ. С. Мил
32. Имануел Кант – теорија сазнања
33. Имануел Кант – етика
34. Хегел – апсолутни идеализам
35. Хегел – филозофија историје
36. Марксов дијалектички материјализам

V Савремена филозофија

37. Аналитичка филозофија – Г. Фреге, Б. Расел, Џ. Е. Мур
38. Лудвиг Витгенштајн – Трактат и Филозофска истраживања
39. Бечки и Берлински круг
40. Прагматизам – Ч. С. Перс, В. Џемс, Џ. Дјуи
41. Волунтаризам Артура Шопенхауера
42. Фридрих Ниче – пасивни и активни нихилизам
43. Серен Кјеркегор – три стадијума егзистенције
44. Жан-Пол Сартр – ангажована егзистенција
45. Критичка теорија друштва